

עת"א (באר-שבע) 64059-07-25 - רז שימול נ' שב"ס - שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

עת"א (באר-שבע) 64059-07-25 - רז שימול נ' שב"ס - שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים מחוזי באר-שבע
 עת"א (באר-שבע) 64059-07-25
 עת"א (באר-שבע) 63869-07-25
 רז שימול (אסיר)

נגד

שב"ס - שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
 בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים בבאר-שבע
 [18.10.2025]

כבוד השופטת נועה חקלאי

החלטה

1. בפני בקשת ב"כ המשיב לחייב את העותר בתשלום הוצאות, או לחלופין לחייבו בתשלום מלא של האגרה בגין שתי העתירות שבכותרת.

רקע

2. ביום 23.7.25 העותר הגיש שתי עתירות לבית המשפט וביקש לפטור אותו מתשלום אגרה "עקב עיקולים".
3. בהחלטה מיום 24.7.25 הוריתי למזכירות לקבוע דיון, למשיב להגיש תשובה עד 7 ימים לפני הדיון, וקבעתי כי הבקשה לפטור מאגרה תידון במעמד הדיון.
4. ביום 21.9.25 הגישה ב"כ המשיב בקשה למחיקת העתירות על הסף. בו ביום הוריתי לעותר להודיע עד ליום 28.9.25 אם מסכים למחיקת העתירות וציינתי כי הבקשה לפטור מאגרה תידון במעמד הדיון, ככל ויתקיים דיון.
5. ביום הדיון - 29.9.25, עדכנה ב"כ המשיב, כי יום קודם לכן העותר ביקש למחוק העתירות, ועל כן אף לא הובא לדיון.
6. על אף שהעותר ביקש כאמור למחוק העתירות, ביקשה ב"כ המשיב לקיים דיון (בהעדר העותר) ועתרה לחייב את העותר בהוצאות משפט או לחלופין בתשלום האגרה.
- לדבריה, מדובר בעתירות קנטרניות אשר כבר אינן רלוונטיות עבור העותר (שכן הועבר למתקן כליאה אחר), ולמעלה משבועיים לפני הדיון הוצע לו למחוק את העתירות, אך "העותר התעקש ועמד על העתירות, ורק אתמול ערב לפני הדיון חתם על ביטול העתירות".
7. ב"כ המשיב ציינה כי לעותר יש הפקדות בקנטינה, וימים ספורים לפני הדיון הופקד בחשבון 1000 ₪ ועל כן באפשרותו לשלם את האגרה וכן לשלם הוצאות.
8. בשים לב שהעותר כאמור לא נכח בדיון, הוריתי על העברת הבקשה לעיונו, ואפשרתי לו להגיש התייחסות, אך הוא לא הגיש תגובה.
- דיון והכרעה
9. לאחר ששקלתי את בקשת ב"כ המשיב, מצאתי לדחותה וזאת מהנימוקים המפורטים להלן.
 אגרה
10. ככלל, בהתאם לתקנה 2 לתקנות בתי המשפט (אגרות) תשס"ז 2007 (להלן - "תקנות האגרות"), בית המשפט לא יזקק להליך שלא שולמה בו אגרה, או שהוגשה בקשה לפטור מאגרה. הליך לא יקובל לרישום אם לא שולמה אגרה או ניתן פטור.
- עם זאת, בכל הנוגע לעתירות אסירים נקבע מנגנון מיוחד במסגרת תקנה 9(ב) לתקנות האגרות, אשר קובע כי בקשה של אסיר לפטור מתשלום אגרה תידון בעת שמיעת העתירה (זאת להבדיל מההליכים האחרים בהם הבקשה לפטור מאגרה נדונה בטרם שמיעת ההליך).
- זאת ועוד, תקנה 16 לתקנות האגרות מאפשרת לבית המשפט לצוות על החזרת האגרה לאסיר אשר ביקש לסיים את הדיון בעתירה לפני יום שמיעת העתירה במעמד הצדדים.
- תקנה 16 מעודדת, הלכה למעשה, סיום מוקדם של הליכים, תוך חיסכון במשאבי זמן שיפוטי.
11. בית המשפט העליון קבע לא פעם את החשיבות של האגרה כמחסום ומסנן מפני הצפה של בית המשפט בעתירות סרק ראו למשל רע"ב 689/10 מוקדי נ' מדינת ישראל (13.4.10)

- "הטלת חובת תשלום אגרה על אסיר, ולו בשיעור מינימלי, מהווה מחסום ומסנן חשוב וראוי מפני הצפת בתי המשפט בעתירות-סרק, וניצול בלתי ראוי ובלתי מושכל של מערכות בתי המשפט. האינטרס הציבורי מצדיק הגנה על מערכת השיפוט מפני הליכים מיותרים, ומסייע להקצאה נאותה של משאבים ציבוריים להליכים הראויים לדיון ולהכרעה".
ראו גם בשג"צ 2044/06 עלאונה נ' שירות בתי הסוהר (24.9.07); רע"ב 1587/24 בני סלע נ' שב"ס (29.5.24).
12. הצפת בתי המשפט בעתירות סרק, מתרחשת כבר בעת הגשת עתירת הסרק, ולא רק בעת שמיעתה, שכן בית המשפט מקצה מועד לדיון בעתירה, כאשר בכל יום דיונים ניתן לשמוע כמות מוגבלת של עתירות, ומילוי היומן בעתירות סרק, גוזל מהזמן שניתן להקצות לשמיעת עתירות של אסירים אחרים, ודוחה את מועד שמיעת עתירתם (ראו עע"א (באר שבע) 5268-08 חיים מהרבנד נ' שירות בתי הסוהר (15.4.08)).
13. ובעניינו - העותר, כאמור, טען כי חשבונו מעוקל ובשל כך ביקש פטור מאגרה, אלא שהעותר לא הגיש כל אסמכתא לכך שחשבונו מעוקל, או שהוא נעדר יכולת לתשלום האגרה (גם לא לאחר הדיון כאשר ניתנה לו זכות התגובה), כשמנגד, מטיעוני ב"כ המשיב עולה כי לעותר מופקדים כספים בקנטינה ויש באפשרותו לשלם האגרה. על כן, ככל שהיה מתקיים דיון לגוף העתירה, היה מקום לחייב את העותר בתשלום האגרה, והוא לא היה זוכה לפטור.
14. עם זאת, לאחר שקבעתי כי הדיון בשאלת הפטור מאגרה יתקיים במעמד הדיון ככל שיתקיים דיון, ובסופו של יום העותר ויתר על הדיון, וביקש למחוק את העתירות, בנותני את הדעת להוראות תקנה 16 לתקנות האגרות, ובהינתן שהמשיב אף לא הגיש בפועל תגובה לגוף העתירות, ושאינן אינדיקציה לכך שעתירותיו של העותר הן עתירות סרק, לא מצאתי בנסיבות אלה לחייב את העותר בתשלום האגרה.
הוצאות משפט
15. כפי שצוין לעיל, ביום 21.9.25 הגישה ב"כ המשיב בקשה למחוק העתירות על הסף, שכן העותר כבר אינו מוחזק באותו מתקן כליאה וטענותיו הפכו תאורטיות. עוד נטען באותה הבקשה כי מדובר בעותר 'סדרתי' ובעתירות קנטרניות וטורדניות, וכי אין בעניינו של העותר החלטה מנהלית אותה הוא מבקש לתקוף.
בהחלטה מיום 21.9.25 הוריתי לעותר להודיע עד ליום 28.9.25 אם מסכים למחיקת העתירה.
איני יודעת מתי המשיב המציא החלטה זו לעותר, אך ביום 28.9.25, בתוך סד הזמנים שקבעתי, הודיע העותר בכתב על הסכמתו למחיקת העתירה.
אמנם לטענת ב"כ המשיב, למעלה משבועיים לפני הדיון הוצע לעותר למחוק העתירות והוא סירב, אלא שלא הוצגו אסמכתאות לכך, מה גם שהבקשה למחיקת העתירות הוגשה רק 8 ימים בלבד לפני הדיון (ולא שבועיים).
16. ככלל, לא נהוג לחייב אסירים בהוצאות משפט, גם אם מוגשות עתירות סרק, אלא במקרים חריגים המצדיקים זאת (ראו למשל עת"א (חי') 56315-05-14 מחמוד מגאדבה נ' שב"ס (1.10.14)).
המקרה דנן, בו העותר ביקש למחוק את העתירות לפני הדיון, ובתוך סד הזמנים שנקבע על ידי בית המשפט, אינו מקרה חריג המצדיק חיובו בהוצאות.
17. זאת ועוד, בהעדר התייחסות מצד המשיב לטענות העותר לגופן, לא ניתן לקבוע מנוסח העתירות כי על פניהן הן עתירות סרק קנטרניות.
אמנם העתירות הפכו לא רלוונטיות, שעה שהעותר הועבר למתקן כליאה אחר, איך אין בכך כדי ללמד כי מלכתחילה, עם הגשתן, הן היו עתירות סרק קנטרניות וטורדניות.
אשר לטענה כי העותר לא מיצה את ההליך המנהלי, ולא ניתנה כל החלטה מנהלית אשר את סבירותה ניתן לבחון במסגרת הדיון בעתירה - יש בטיעון זה כדי להצדיק מחיקת העתירה על הסף בשל אי מיצוי ההליך המנהלי, עם זאת איני סבורה כי יש בכך כדי להצדיק בנסיבות העניין חיוב העותר בהוצאות, בפרט שהבקשה למחיקת העתירה הוגשה כחודשיים לאחר הגשת העתירה, ו-8 ימים בלבד לפני מועד הדיון, וכאמור כאשר בסופו של יום העותר הסכים למחיקת העתירה מבלי לקיים דיון.
18. עיינתי בפסיקה אליה הפנתה ב"כ המשיב, בעת"א (באר שבע) 20798-07-25 חליאלה עווד נ' שב"ס (3.9.25). שם חויב העותר בהוצאות בסך 250 ₪, אלא שהנסיבות שם היו שונות: שם המשיב הגיש תגובה לגוף העתירה ובית המשפט קבע בהחלטתו כי מדובר בעתירה קנטרנית או טורדנית. שם לא הייתה החלטה מנהלית שהעותר ביקש לתקוף. זאת ועוד, ההחלטה שהורתה לעותר להודיע אם מסכים למחיקת העתירה הומצאה לו מבעוד מועד (הוצג על כך אישור מסירה) ואף על פי כן העותר לא הגיש תגובה במועד שנקבע, ולא הודיע לפני מועד הדיון על מחיקת העתירה, אלא רק בבוקר הדיון סירב להגיע לדיון.
סיכום
19. נוכח כל האמור, לאור הנסיבות המפורטות לעיל, הבקשה לחייב את העותר בתשלום הוצאות או בתשלום אגרה נדחת.

20. המזכירות תסרוק החלטה זו לשני התיקים שבכותרת.

21. המשיב ימציא ההחלטה לעותר.

ניתנה היום, מוצאי שבת, כ"ו תשרי תשפ"ו, 18 אוקטובר 2025, בהעדר הצדדים.